یادداشت

بسیج، از حضور در میدان تا زیرساخت دفاع مردمی

سیدعبدالله متولیان
کارشناس سیاسی

۹ ماه جنگ ترکیبی و حضور مردم در میدان، یک واقعیت را آشکارتر کرد: دفاع از ایران فقط به توان نظامی محدود نیست، به جامعه‌ای نیاز دارد که در لحظه تهدید، آگاه، آماده، منسجم و برخوردار از شبکه‌های اعتماد باشد. از این منظر، حکم ۱۹ مرداد برای انتصاب رئیس جدید سازمان بسیج مستضعفین فراتر از جابه‌جایی مدیریتی، با تأکید بر «تعمیق فرهنگ بسیج»، «تقویت شبکه اطلاعات مردمی و فناوری»، «گسترش خدمت جهادی و محله‌محور»، و «ترویج الگوی مقاومت» نشانه ترسیم افقی تازه برای نقش بسیج است. هفته بسیج امسال، فرصتی است تا نسبت این افق با تجربه میدان و نیازهای آینده کشور سنجیده شود.

بسیج در دوراهی ماندن در نقش نیرویی که هنگام حادثه فراخوانده می‌شود، یا تبدیل‌شدن به زیرساخت پایدار دفاع مردمی ایستاده و به انتخاب دوم و رویکرد جدید می‌اندیشد. انتخاب دوم به معنای جایگزین کردن نیروهای مسلح یا نهادهای تخصصی نیست؛ یعنی آماده‌سازی جامعه برای پشتیبانی هوشمندانه از امنیت و تاب‌آوری کشور، پیش از آنکه بحران فرا برسد. تجربه ماه‌های جنگ نشان داد که حضور مردم، وقتی با آگاهی، نظم و تقسیم مسئولیت همراه شود، می‌تواند پشتوانه‌ای تعیین‌کننده برای ایستادگی ملی باشد. ثبت‌نام ۳۱ میلیون نفر در جمعیت جان‌فدایان نیز از ظرفیتی بزرگ حکایت دارد، اما ثبت‌نام، آغاز کار است، نه معادل آمادگی. این سرمایه باید با سرعت به آموزش، مهارت، سازماندهی داوطلبانه و مسئولیت روشن تبدیل شود.

در این منظومه، شبکه اطلاعات مردمی جایگاهی مهم دارد. تهدید امروز ممکن است با شایعه، خبر جعلی، شناسایی آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها یا عملیات روانی آغاز شود. شبکه‌ای آگاه و آموزش‌دیده می‌تواند نشانه‌های خطر را به‌موقع گزارش کند، در بحران به گردش درست اطلاعات کمک برساند و روایت مستند را در برابر دروغ تقویت کند. چنین ظرفیتی در چارچوب قانون‌مندی، نظارت‌پذیری و رعایت حریم خصوصی، با مرزبندی روشن و قابل اعتماد به شبکه هشدار مردمی و چشمان بیدار و باز جامعه تبدیل می‌شود.

در کنار آن، خدمت اجتماعی جای مأموریت دفاعی را نمی‌گیرد؛ پشتوانه آن را می‌سازد. وقتی گروه جهادی در محله‌ای محروم به حل مسئله آب، درمان یا بازسازی خانه‌ای آسیب‌دیده کمک می‌کند، در کنار خدمت‌رسانی به مردم، اعتماد و پیوندی می‌سازد که در روز بحران، همکاری و ایستادگی را ممکن‌تر می‌کند. دفاع مردمی بدون ریشه داشتن در زندگی مردم، به فراخوانی کوتاه‌مدت محدود می‌ماند. مسجد و محله می‌توانند محل شکل‌گیری همین پیوند باشند؛ به‌ویژه اگر نسل زد و آلفا در آنها صرفاً مخاطب نباشند و با انتخاب و ابتکار خود نقش بگیرند. ارتباط بسیج محلات با بسیج دانش‌آموزی و همکاری واقعی با آموزش‌وپرورش، راهی برای پیوند نسل آینده با مسئولیت اجتماعی و آمادگی ملی است.

پس «منظومه قدرت ملی» به معنای تبدیل بسیج به سازمانی خدماتی یا گسترش بی‌حد تشکیلات نیست. معنایش آن است که دفاع، آگاهی، اعتماد، مهارت و مشارکت مردم در کنار هم قرار گیرند؛ تا کشور هم در برابر تهدید مقاوم‌تر باشد و هم پس از بحران سریع‌تر برخیزد. فرهنگ مقاومت نیز زمانی الهام‌بخش می‌شود که در کارآمدی، انضباط، صداقت و خدمت دیده شود، نه فقط در شعار.

هفته بسیج امسال باید به فرصتی برای سنجش این رویکرد تبدیل شود. آیا ظرفیت داوطلبان به آموزش و آمادگی واقعی رسیده‌است؟ آیا شبکه هشدار، قانون‌مند و قابل اعتماد عمل می‌کند؟ آیا محله‌ها و نسل جوان سهمی واقعی در این آمادگی دارند؟ تحول تاریخی بسیج با میزان آمادگی جامعه در برابر تهدید و توان آن در حفظ انسجام و دفاع از ایران سنجیده می‌شود. این، تکلیف امروز بسیج و مطالبه هفته بسیج از همه دستگاه‌های مسئول است.

برمقاله

آیا آیت‌الله وحید خراسانی انقلابی نبود؟

ادامه از صفحه یک

یا مصاحبه‌ای که در ۱۵ سال قبل از آیت‌الله کعبی منتشر شد که در آن، وی گفته بود آقای وحید به وی تأکید کرده است که «حفظ نظام» اهمیت بسیار بالایی دارد و بر همه «واجب» است. یا اظهارات آیت‌الله فقیهی از شاگردان مستقیم ایشان که آقای وحید تضعیف نظام جمهوری اسلامی را «حرام» می‌دانند.

این‌ها نمونه‌هایی از مواضع ایشان درباره نظام و انقلاب است که از سوی علمای حوزه مطرح شده و نه به قول آقاسراج عزیز کاربران بی‌نام و نشان و اصولگرای فضای مجازی. و البته نمونه‌های بسیاری از اظهارات آیت‌الله وحید درباره رهبر شهید انقلاب که «کارهای آقای خامنه‌ای (مدّظلّه‌العالی) بر اساس موازین است.»

آیا این موارد به این معنی است که آیت‌الله وحید هیچ انتقاد و اشکالی به جمهوری اسلامی و بخش‌های مختلف آن نداشته‌اند؟ پاسخ به این سؤال حتماً مثبت است و البته اصل این پرسش، پرسشی ساده‌انگارانه و خنده‌دار است. معلوم است که نظام از اشکالات ریز و درشت فراوان خالی نیست و اشکال‌گیری از آن نه فقط در بین علما و روحانیان مختلف بلکه در بین گروه‌های مرجع دیگر هم دیده می‌شود. و مگر خود نیروهای انقلاب و به قول دوست عزیزمان کاربران اصولگرا و ولایی کم به اینجا و آنجا و ریز و درشت نظام انتقاد می‌کنند؟ مگر خود امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای به بخش‌های مختلف و مردان و نامردان انقلاب کم انتقاد کردند و تشر زدند و پشت بلندگو آنها را به بازبینی و اصلاح کارهای خود دعوت کردند؟ و بالاتر مگر همه اطرافیان و استانداران امیرالمؤمنین علیه‌السلام در دوران حکومت بی‌نقص و خطا و بری از اشتباه بودند؟ ما حتی در بین رهبران بزرگ انقلاب هم گاهی بر سر مسائل حکومتی اختلاف سلیقه و نظر فقهی متفاوت داشته‌ایم که بعد از یکی دو بار رفت‌وبرگشت، امام آن نامه پر از مهر و محبت را خطاب به رهبر شهید نوشت و آورد: «شما... در بین دوستان و متعهدان به اسلام و مبانی اسلامی از جمله افراد نادری هستید که چون خورشید روشنی می‌دهید.» پس اختلاف نظر در مسائل سیاسی و بالاتر در مسائل نظری و حکومتی نه تنها اشکالی ندارد بلکه در بین بزرگان و رهبران انقلاب هم مسبوق به سابقه است.

پرداختن به دیگر موضع‌گیری‌های مرجع بزرگ آیت‌الله وحید خراسانی علیه اسرائیل، در حمایت از مردم لبنان، در دفاع از وحدت اسلامی و نیز حضور چندین باره ایشان در جبهه‌های جنگ در دوران دفاع مقدس و رفتار خاضعانه ایشان نسبت به مجاهدان و رزمندگان و دهها رفتار و پیام دیگر که نشان می‌دهد ایشان از عمق جان و نه فقط در زبان و بیان به انقلاب و رهبران آن ارادت داشته و برای نظام فقیهی دلسوز بوده و تضعیف آن را حرام می‌دانسته موجود است که هیچ‌کدام آنها ساخته ذهن و قلم کاربران اصولگرا و انقلابی و ولایی نیست و همه آنها مستند به زبان و قلم بزرگان حوزه و شاگردان آیت‌الله و ارادتمندان شناخته‌شده ایشان است.

دوست داشتم یک بار دیگر که آقاسراج عزیز را دیدم علاوه بر بازکردن این نکات، یک سؤال ساده هم بپرسم. فرض کنیم که هیچ‌کدام از این مستندات فراوان وجود نداشت، حتی اگر بچه‌های انقلاب و دلسوزان نظام در چنین مواقعی تلاش به نزدیکی دیدگاه علما و مراجع و مردم انقلابی بکنند، کار نکوهیده و مذمومی است یا کاری صواب و ارزشمند؟

امیدوارم این بار که با برادر بزرگوارم میردامادی در رواق امام خمینی یا صحن گوهرشاد نشستیم، بهتر و بیشتر در این‌باره صحبت کنیم و اگر دیدیم بحث به درازا می‌کشد، بگذاریم برای وقتی که در «طریق‌العلما» با هم به سمت کربلا گام برمی‌داریم.

بسیج

رئیس سازمان بسیج در دیدار با علما و مراجع برنامه‌های تحولی این سازمان را تبیین کرد

تحول راهبردی بسیج با سازماندهی ظرفیت‌های مردمی

رئیس سازمان بسیج مستضعفین در جریان سفر به قم و دیدار با جمعی از علما و مراجع تقلید، از اجرای تحول راهبردی در سازمان بسیج مستضعفین با هدف سازماندهی ظرفیت‌های مردمی، توسعه مسجدمحوری و ارتقای کارآمدی خبر داد و برنامه‌های جدید این سازمان در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و حکمرانی محلی را تشریح کرد.

به گزارش خبرگزاری بسیج، در آستانه فرارسیدن هفته بسیج، حجت‌الاسلام والمسلمین طائب روز پنج‌شنبه در سفری یک‌روزه به قم با آیات عظام جعفر سبحانی، علیرضا اعرافی، محمدمهدی شب‌زنده‌دار و سعیدی دیدار و گفت‌وگو کرد.

آیت‌الله سبحانی در این دیدار با اشاره به گستردگی مسئولیت‌های بسیج اظهار داشت: این نهاد برخلاف برخی سازمان‌ها که وظایف مشخص و محدودی دارند، در عرصه‌هایی از جمله جنگ، سازندگی و بهبود وضعیت معیشتی مردم مسئولیت دارد و باید متناسب با نیازهای جامعه نقش‌آفرینی کند. وی با تأکید بر نقش مساجد در فعالیت‌های اجتماعی گفت: برای هر مسجد باید امام جماعتی انتخاب شود که مورد پذیرش و اعتماد مردم محله باشد و در مسائل مختلف زندگی آنان حضور داشته باشد. وی همچنین بر ضرورت گسترش مشارکت اهل سنت در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی بسیج و سپردن مسئولیت به افراد مورد اعتماد و شناخته‌شده در محلات تأکید کرد.

تقویت مشارکت نسل جوان، محور پویایی بسیج

آیت‌الله اعرافی نیز با تقدیر از برنامه‌های جدید بسیج، بر ضرورت تقویت نقش‌آفرینی این نهاد در عرصه‌های اجتماعی تأکید کرد و گفت: بسیج باید با بهره‌گیری از ظرفیت نسل جوان، زمینه‌ساز تحولات اجتماعی و فرهنگی باشد. مدیر حوزه‌های علمیه کشور، تقویت حس مشارکت در میان نوجوانان و جوانان را از محورهای اساسی موفقیت بسیج دانست و بر طراحی برنامه‌هایی تأکید کرد که نسل جوان خود را در سرنوشت جامعه و ساخت کشور سهیم بداند. وی همچنین گفتمان‌سازی و تولید ادبیات جذاب و متناسب با شرایط روز را ضروری دانست و بر بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان، حوزویان و دانشگاهیان تأکید کرد. اعرافی در بخش دیگری از سخنان خود، تحولات علوم شناختی و هوش مصنوعی را از مسائل مهم پیش‌روی کشور برشمرد.

اخلاص، مهم‌ترین شرط ارزشمندی فعالیت‌های بسیج

آیت‌الله شب‌زنده‌دار، دبیر شورای عالی حوزه‌های علمیه، هم با اشاره به حضور مستمر مردم در صحنه‌های مختلف کشور، این حضور را مایه امیدواری دانست. وی با اشاره به روایتی از امام جواد(ع) درباره ویژگی‌های یک بسیجی، پنج ویژگی دلسوزی نسبت به امام و مردم، فرمان‌برداری از امام، خدمتگزاری، بزرگداشت شعائر دینی و قیام به وظایف و تکالیف را برشمرد. شب‌زنده‌دار با تأکید بر استمرار خدمت به مردم در همه شرایط، اخلاص را مهم‌ترین شرط ارزشمندی اعمال دانست و گفت: فعالیت بسیج باید با نیت خالص برای خداوند انجام شود و بسیجیان در عرصه‌های مختلف با اخلاص بیشتر در خدمت مردم باشند و از ریا و خودنمایی پرهیز کنند.

بسیج باید به یک ظرفیت همگانی تبدیل شود

آیت‌الله سعیدی، تولیت حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه(س)، نیز بر ضرورت تبدیل بسیج به ظرفیتی فراگیر و همگانی در جامعه تأکید کرد. وی با اشاره به آیه ۴۱ سوره توبه، جهاد در راه خدا را فراتر از نبرد نظامی دانست و اظهار کرد: جهاد فی‌سبیل‌الله عرصه‌های سخت، نرم، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی را نیز در بر می‌گیرد و همه افراد جامعه باید متناسب با شرایط خود برای حضور در این عرصه‌ها آمادگی داشته باشند.

سعیدی با تأکید بر نقش حضور و پشتیبانی مردم در تحقق اهداف، تصریح کرد: بسیج نباید به قشر یا گروه خاصی محدود شود و باید این باور در جامعه تقویت شود که مراجع، مسئولان، رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس و همه اقشار، خود را بسیجی بدانند. وی همچنین بر استمرار برنامه‌های تحولی بسیج تأکید کرد و خواستار تبدیل این برنامه‌ها به جریانی پایدار و نهادینه شد.

طائب: راهبرد «هر ایرانی یک بسیجی» را دنبال می‌کنیم

رئیس سازمان بسیج مستضعفین در این دیدارها با تشریح عملکرد بسیج در جنگ‌های اخیر اظهار داشت: بسیج در جنگ تحمیلی ۴۰ روزه در کنار رزمندگان اسلام نقش‌آفرینی کرد و بسیجیان در تأمین امنیت شهرها حضور مؤثری داشتند. با وجود بمباران تعداد زیادی از پایگاه‌ها و ایست‌وبازرسی‌های توسط امریکا و رژیم صهیونیستی، فعالیت‌ها و تأمین امنیت شهرها استمرار یافت. طائب با اشاره به رویکرد جدید بسیج گفت: تلاش داریم با بازنگری در ساختار سازمانی و تجمیع ظرفیت‌ها و رده‌های مختلف، فعالیت‌ها را با رویکرد مسئله‌محوری و حل مسائل کشور دنبال کنیم. وی حکمرانی محلی و مسجدمحوری را از برنامه‌های محوری بسیج دانست و از برنامه‌ریزی برای سازماندهی فعالیت‌ها در سطح محلات با محوریت مسجد و امام جماعت خبر داد. وی با اشاره به شناسایی ۴۰۰ فعالیت در محلات اظهار داشت: در این طرح افراد توانمند محله، از جمله پزشکان، روحانیون و نیروهای فرهنگی شناسایی می‌شوند و نیازهای ساکنان در حوزه‌های علمی، آموزشی و مالی مورد بررسی قرار می‌گیرد. طائب همچنین از طراحی طرح «دستیار محلی» با بهره‌گیری از هوش مصنوعی خبر داد و گفت این طرح قرار است از دوم آذرماه در مساجد کشور فعال شود.

رئیس سازمان بسیج مستضعفین با اشاره به دو اصل «پیشرفت همراه با تعالی فرهنگی و دینی» و «کارآمدسازی» در دوره جدید، اعلام کرد شمار ثبت‌نام‌کنندگان طرح «جان‌فدا» به ۳۱ میلیون نفر رسیده است. وی همچنین با اشاره به تدوین سند تحول راهبردی بسیج گفت: کلیات این سند به محضر مقام معظم رهبری ارائه شده و مورد تأیید ایشان قرار گرفته است. تحقق راهبرد «هر ایرانی یک بسیجی» و تشکیل بسیج ده‌ها میلیونی از اهداف اصلی این تحول است.

طائب از سازماندهی جمعیت چندمیلیونی در رزمایش «جان‌فدایان» و آغاز آموزش آنان خبر داد و افزود: میدان‌های امام‌حسین(ع)، هفت‌تیر و تجریش تهران به مراکز آموزش بسیجیان تبدیل شده‌اند. وی با تأکید بر حرکت به سمت ایران قوی‌تر اظهار داشت: ایران قوی‌تر به معنای ارتقای کارآمدی کشور در عرصه‌های اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در کنار توانمندی دفاعی است.

گزارش

تهران به وضعیت فرسایشی «نه جنگ نه صلح» پایان می‌دهد

حمله به حلقه محاصره

خبرگزاری‌ها از تصمیم تهران برای شکستن محاصره در یایی خبر می‌دهند. مطابق این تصمیم، ایران کاروان نفتکش‌های خود را به سمت چین به حرکت درمی‌آورد و اگر یک گلوله به بدنه یک نفتکش ایرانی اصابت کند، نفت و پایانه‌های نفتی امارات، عربستان و قطر در همان لحظه در معادله پاسخ قرار می‌گیرند. سخنان سخنگوی سپاه درباره نپذیرفتن وضعیت نه جنگ و نه صلح و پایان‌دادن به جنگ فرسایشی، در کنار تأکید وزیر خارجه بر ضرورت شکستن محاصره و همچنین اظهارات روز گذشته امام جمعه اردبیل درباره تصمیم مسئولان برای شکستن این حصار، مجموعه‌ای از نشانه‌ها را شکل داده است که می‌تواند بیانگر تغییر رویکرد تهران در مواجهه با وضعیت محاصره باشد.

بر این اساس، ماجرا دیگر صرفاً بر سر دور زدن تحریم‌ها یا یافتن مسیرهای جایگزین برای صادرات نفت نیست، مسئله اصلی به چالش کشیدن سازوکار ظالمانه محاصره و پایان دادن به وضعیتی است که در آن امریکا می‌کوشد بدون ورود به یک جنگ تمام‌عیار، فشار اقتصادی و دریایی را به ابزار وادارسازی ایران تبدیل کند. در چنین شرایطی، تحرکات نفتکش‌ها در خارک را باید در چارچوب تلاش برای تغییر معادله تقابل و انتقال هزینه محاصره به طرف مقابل بررسی کرد. سردار حسین محبی، سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، روز پنج‌شنبه در کنگره پیشگامان رهایی با تأکید بر اینکه ایران شرایط موجود را تحمل نخواهد کرد، تصریح کرد: «ما شرایط نه جنگ و نه صلح را نمی‌پذیریم؛ البته معتقدیم اکنون وضعیت نه جنگ و نه صلح نیست، بلکه جنگ است.» او با اشاره به اینکه ایران جنگ فرسایشی را ادامه نخواهد داد، گفت: «ما تکلیف جنگ را یکسره می‌کنیم. این تعیین تکلیف یا در میدان نبرد اتفاق می‌افتد یا امریکا باید به شرایط ما تن بدهد. راه دیگری پیش روی ما نیست.»

سخنگوی سپاه همچنین با تأکید بر اینکه محاصره دریایی، هوایی و زمینی نباید ادامه پیدا کند، اعلام کرد ایران اجازه استمرار چنین وضعیتی را نخواهد داد. اهمیت این اظهارات در آن است که مسئله صرفاً اعتراض به تداوم فشارهای امریکا نیست، بلکه سخنگوی سپاه از ضرورت تعیین تکلیف جنگ و پایان دادن به شکل فرسایشی آن سخن می‌گوید. این موضع‌گیری در سطح دیپلماسی نیز بازتاب داشته‌است. عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، در واکنش به انتشار اخبار مربوط به بارگیری نفت ایران برای صادرات تأکید کرد: «هر تلاشی برای صادرات نفت و مذاکرات را انجام می‌دهیم و باید محاصره بشکند.» این سخن نشان می‌دهد که از نگاه دستگاه دیپلماسی نیز شکستن محاصره به یکی از ضرورت‌های اصلی برای تعیین تکلیف وضعیت موجود تبدیل شده‌است؛ ضرورتی که پیگیری آن صرفاً به مذاکرات و رایزنی‌های سیاسی محدود نخواهد ماند.

مصطفی نجفی، پژوهشگر و تحلیلگر مسائل بین‌الملل نیز در پیامی با اشاره به دستور فرمانده معظم کل قوا برای پایان دادن به وضعیت نه جنگ و نه صلح نوشت: «چندی پیش فرمانده کل قوا دستور پایان دادن به وضعیت نه جنگ و نه صلح را صادر کرد. در همین راستا، به نظر می‌رسد پایان دادن به این وضعیت دیگر صرفاً محدود به مسیر ایجابی، یعنی دیپلماسی نیست و وجه سلبی آن، یعنی توسل به گزینه نظامی نیز در دستور کار قرار گرفته‌است. ظاهراً تهران دیگر نمی‌خواهد نظاره‌گر محاصره و تهدید باشد.» این اظهارنظر از آن جهت قابل توجه است که پایان دادن به وضعیت موجود را صرفاً به نتیجه مذاکرات و توافق سیاسی گره نمی‌زند و احتمال استفاده از ابزارهای بازدارندگی و نظامی برای تغییر شرایط را نیز مطرح می‌کند.

در کنار مواضع رسمی، تحولات مربوط به نفتکش‌های ایرانی مهم‌ترین نشانه از احتمال تغییر وضعیت موجود به شمار می‌رود. گزارش‌های منتشرشده در ۲۴ ساعت گذشته از استقرار بیش از ۱۴ نفتکش ایرانی در نزدیکی جزیره خارک حکایت دارد، شناورهایی که بر اساس تصاویر ماهواره‌ای و گزارش‌های رسانه‌ای، احتمالاً برای مأموریتی با هدف ازسرگیری صادرات نفت آماده می‌شوند. سایت المانیتور با استناد به تصاویر ماهواره‌ای از حضور این نفتکش‌ها در نزدیکی خارک خبر داده و تانکر ترکرز نیز از آمادگی ایران برای ازسرگیری صادرات نفت گزارش داده‌است. حرکت احتمالی نفتکش‌ها از این منطقه به سمت بازارهای خارجی، به‌ویژه اگر با عبور علنی از محدودیت‌های دریایی امریکا همراه شود، می‌تواند به آزمونی جدی برای سازوکار اجرایی محاصره تبدیل شود.

تصمیم برای شکستن محاصره

آیت‌الله سیدحسن عاملی، نماینده ولی‌فقیه در استان و امام جمعه اردبیل، نیز در خطبه‌های نماز جمعه با اشاره به ناکامی محاصره امریکا در تحقق اهداف موردنظر واشینگتن، از تصمیم مسئولان کشور برای شکستن این وضعیت خبر داد. عاملی با اشاره به تصمیم مهم مسئولان برای شکستن این حصار تأکید کرد که به‌زودی کشتی‌های حامل نفت ایران از خارک به سمت چین حرکت خواهند کرد. او همچنین هشدار داد در صورت شلیک حتی یک گلوله به این کشتی‌ها، مراکز نفتی کشورهای خلیج فارس هدف مشروع ایران خواهند بود. این اظهارات از آن جهت اهمیت دارد که موضوع شکستن محاصره را از سطح گمانه‌زنی‌های رسانه‌ای فراتر برده و به‌عنوان بخشی از مواضع اعلامی یک مقام رسمی کشور مطرح می‌کند. نکته مهم در تحولات اخیر، تفاوت میان راهبرد دور زدن محاصره و شکستن آن است. ایران در سال‌های گذشته برای مقابله با تحریم‌ها و محدودیت‌های صادراتی، مسیرهای مختلفی را برای فروش نفت و حفظ جریان تجارت خارجی دنبال کرده‌است. این اقدامات اگرچه بخشی از آثار فشار اقتصادی را کاهش داده‌اند، اما لزوماً به معنای پایان یافتن محدودیت‌های اعمال‌شده نیستند. در مقابل، شکستن محاصره به معنای به چالش کشیدن مستقیم سازوکار اجرایی آن است. در این میان، هشدار درباره پیامدهای هرگونه تعرض به نفتکش‌های ایرانی نیز اهمیت دارد. طرح احتمال هدف قرار گرفتن زیرساخت‌های نفتی منطقه در صورت حمله به شناورهای ایرانی، نشان می‌دهد که تهران درصدد است هزینه هرگونه اقدام نظامی امریکا علیه صادرات نفت خود را از محدوده تقابل دوجانبه فراتر ببرد. طبیعتاً گسترش چنین روبارویی‌ای می‌تواند امنیت انرژی و کشتیرانی در خلیج فارس را تحت تأثیر قرار دهد و کشورهای منطقه را نیز با پیامدهای آن مواجه کند.

امریکا در برابر انتخاب دشوار

اگرچه محاصره دریایی در محاسبات واشینگتن ابزاری برای افزایش فشار اقتصادی و محدود کردن درآمدهای نفتی ایران بوده‌است، ابزاری که قرار بود بدون نیاز به ورود به یک جنگ تمام‌عیار، تهران را به پذیرش خواسته‌های امریکا وادار کند، اما اکنون با اعلام آمادگی ایران برای به چالش کشیدن این وضعیت، معادله می‌تواند تغییر کند. اگر امریکا از ممانعت مستقیم نفتکش‌های ایرانی خودداری کند، عملاً با محدود شدن کارآمدی محاصره مواجه خواهد شد، اما اگر برای متوقف کردن شناورها به اقدام نظامی متوسل شود، باید پیامدهای احتمالی گسترش درگیری و پاسخ متقابل ایران را نیز در محاسبات خود لحاظ کند. به این ترتیب، آنچه امروز در خارک و پیرامون نفتکش‌های ایرانی در حال شکل‌گیری است، صرفاً موضوعی مرتبط با صادرات نفت نیست، بلکه به مسئله تعیین تکلیف محاصره دریایی و پایان دادن به جنگ فرسایشی گره خورده است. سخنگوی سپاه از یک‌سو بر نپذیرفتن وضعیت نه جنگ و نه صلح تأکید می‌کند، وزیر امور خارجه از ضرورت شکستن محاصره می‌گوید و امام جمعه اردبیل نیز از تصمیم مسئولان برای حرکت نفتکش‌ها سخن می‌گوید. کنار هم قرار گرفتن این مواضع، نشان‌دهنده برجسته‌شدن یک رویکرد مشترک در مواجهه با وضعیت موجود است: پایان دادن به معادله‌ای که در آن امریکا محاصره را ادامه دهد و ایران صرفاً هزینه‌های آن را تحمل کند.

گزیده خبر

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح:

حمله به مدرسه میناب سند جنایت امریکایی‌هاست

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح هدف قرار گرفتن دانش‌آموزان مدرسه شجره طیبه میناب را جنایتی غیرقابل توجیه دانست.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، سرلشکر علی عبداللهی، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در بازدید از مدرسه شجره طیبه و گلزار شهدای این مدرسه در میناب، حمله به این مرکز آموزشی را جنایتی آشکار علیه کودکان دانست و تأکید کرد: چنین اقدامی هیچ توجیهی ندارد. وی با اشاره به ابعاد حادثه مدرسه شجره طیبه گفت: آنچه در این مدرسه اتفاق افتاده، سند جنایت امریکایی‌هاست، جنایتی که نمونه‌های متعددی از آن در کارنامه اقدامات امریکا وجود دارد. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح با انتقاد از فاصله میان ادعاهای امریکا درباره آزادی و عملکرد این کشور در عرصه عملی افزود: امریکایی‌ها همواره از آزادی‌خواهی سخن می‌گویند، اما در عمل به مفاهیم انسانی و آزادی توجهی ندارند و حادثه مدرسه شجره طیبه میناب نمونه روشنی از این تناقض است. سرلشکر عبداللهی هدف قرار گرفتن دانش‌آموزان یک مدرسه ابتدایی را اقدامی غیرقابل قبول توصیف کرد و گفت: این حادثه جنایتی وحشتناک علیه کودکان شهر میناب بود و نمی‌توان چنین اقدامی را توجیه کرد یا پذیرفت. وی همچنین با اشاره به اینکه امریکایی‌ها از موقعیت مدرسه و حضور دانش‌آموزان در زمان حمله اطلاع داشتند، تصریح کرد: خون پاک این کودکان دامن تروریست‌های امریکایی - صهیونی را خواهد گرفت. رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در ادامه این بازدید بر ضرورت ثبت و مستندسازی ابعاد حادثه مدرسه شجره طیبه میناب تأکید کرد. ۹ اسفند سال ۱۴۰۴ و در نخستین ساعات تجاوز امریکا و رژیم صهیونیستی به ایران، مدرسه شجره طیبه میناب سه بار و با فاصله، هدف موشک دشمن صهیونی - امریکایی قرار گرفت تا جنایت جنگی بی‌توجیه و آگاهانه دیگری در عصر سلاح‌های فوق‌هوشمند و پیشرفته به نام جانیان جهان ثبت شود. در این فاجعه انسانی و تراژدی بشری، ۱۶۸ دختر و پسر دانش‌آموز و تعدادی از معلمان و کارکنان مدرسه و والدین دانش‌آموزان مینابی جان پاک خود را از دست دادند.

فرمانده کل سپاه: دشمن راهی جز فرار ندارد

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی در مرحله‌ای سرنوشت‌ساز از تقابل با استکبار جهانی قرار دارد، گفت: «ما در یک ستیز نهایی با استکبار جهانی قرار داریم» و دشمن پس از ناکامی در تحقق اهداف خود، راهی جز اعتراف به شکست و خروج از منطقه ندارد.

به گزارش تسنیم، سرلشکر احمد وحیدی در جمع دانشجویان بسیجی کنگره پیشگامان رهایی، با اشاره به شرایط پس از جنگ اظهار کرد: آنچه در جنگ پشت سر گذاشته شد، به شکل‌گیری اردوگاهی شکست‌خورده، ناامید و سرگردان در جبهه دشمن انجامیده است؛ در مقابل، در جبهه ایران شور، نشاط، حماسه، استحکام، یکپارچگی و اراده برای حرکت قوی‌تر به سمت جلو وجود دارد. وی با بیان اینکه ایران در یک جهاد بزرگ و مقدس میان حق و باطل قرار دارد، افزود: این ستیز نهایی با استکبار جهانی است و قله آن به دست جهادگران انقلاب اسلامی فتح خواهد شد؛ پس از آن نیز روزگاری درخشان و قله‌هایی بلند در انتظار ملت ایران خواهد بود. فرمانده کل سپاه همچنین گزارش‌های منتشرشده درباره خودکشی برخی سربازان و نظامیان امریکایی را از نشانه‌های ناامیدی در جبهه دشمن دانست.

سرلشکر وحیدی با اشاره به تصورات اولیه دشمن از روند جنگ گفت: دشمن با غرور و تکبر و با این تصور وارد میدان شد که می‌تواند در چند روز مسئله را حل کند. دشمن به برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس وعده داده بود که ظرف ۷۲ ساعت ارزیابی خود را ارائه می‌کند و پس از آن نیز مدعی شده‌بود که کار جمهوری اسلامی در دو هفته به پایان می‌رسد. وی با اشاره به ناکامی این پیش‌بینی‌ها اظهار کرد: امروز یک اندیشمند و مجری تلویزیونی می‌گوید آنها می‌خواستند جمهوری اسلامی را تغییر دهند، اما خودشان تغییر کردند و ضربه خوردند. فرمانده کل سپاه با طرح این پرسش که آن همه مهمات، هواپیما و ناو هواپیمابر به کجا رسید، گفت: حق پیروز شد و باطل به زباله‌دان تاریخ پیوست. وحیدی با تأکید بر اینکه شکست دشمن تنها به میدان جنگ محدود نبوده‌است، گفت: امروز شکست دشمن را به‌وضوح مشاهده می‌کنیم و خودشان بارها به آن اعتراف کرده‌اند؛ این شکست علاوه بر عرصه نظامی، در حوزه گفتمانی و سیاسی نیز رخ داده‌است. وی با بیان اینکه انتقام و قصاص حق ایران است، تصریح کرد: دنیا دیگر جای امنی برای قاتلان و جنایتکاران جنایت‌های اخیر در ایران نخواهد بود؛ آنها خواب راحت نخواهند داشت و باید بابت جنایت‌هایی که انجام داده‌اند، بلرزند.

فرمانده کل سپاه با اشاره به آمادگی نیروهای مسلح اظهار داشت: رزمندگان کاملاً آماده‌اند و هیچ‌گونه یأس، عقب‌نشینی یا احساس خستگی در میان آنها مشاهده نمی‌شود. نیروهای هوافضای سپاه نیز قدرتمندانه دستاوردهای جدیدی خلق می‌کنند و قدرت، ابتکارات، توان عملیاتی و دستاوردهای فنی آنها از ابتدای جنگ بیشتر شده‌است. وی با اشاره به توان دریایی و دفاعی ایران گفت: امروز نه‌فقط خلیج فارس و تنگه هرمز، بلکه دست‌کم تا ۵۰۰ کیلومتر و بیش از آن در سیطره نیروی دریایی ایران قرار دارد و دریاهای آزاد در فاصله چندصد کیلومتری نیز در ید قدرت ماست. وحیدی در ادامه با طرح این پرسش که چرا ناوهای دشمن جرئت نمی‌کنند به فاصله ۵۰۰ تا ۶۰۰ کیلومتری نزدیک‌تر شوند، این مسئله را ناشی از توان رزمندگان نیروی دریایی و فرماندهان و نیروهای هوافضای سپاه دانست. فرمانده سپاه با اشاره به تهدیدهای دشمن درباره تصرف جزایر و سواحل ایران گفت: دشمن تلاش کرد و از گرفتن جزایر و سواحل سخن گفت، اما نتوانست به هدف خود برسد؛ زیرا می‌دانست در آن مناطق با رزمندگانی روبه‌رو خواهد شد که نتیجه مواجهه با آنها چیزی جز مرگ، نابودی و اسارت نخواهد بود. وی همچنین با اشاره به طرح عملیات در شمال غرب و جنوب‌شرق کشور اظهار داشت: دشمن می‌خواست در این مناطق نیز عملیات کند، اما نتوانست؛ زیرا مردم این مناطق در کنار رزمندگان و نیروهای زمینی سپاه آماده مقابله بودند و دشمن از مواجهه با آنها عقب‌نشینی کرد. فرمانده کل سپاه با بیان اینکه دشمن چاره‌ای جز اعتراف به شکست و خروج از منطقه ندارد، گفت: این اتفاق در عمل رخ داده‌است. وی با اشاره به حضور شناورهای نظامی غربی در خلیج فارس اظهار کرد: در مقاطعی تا ۱۲۰ شناور نظامی غربی در خلیج فارس حضور داشتند و تعداد معمول آنها نیز ۷۰ تا ۸۰ شناور بود، اما ماه‌هاست خبری از آنها نیست؛ نه در تنگه هرمز و نه در خارج از آن. وی بار دیگر تأکید کرد که دشمن راهی جز پذیرش شکست و خروج از منطقه ندارد و افزود: ملت ایران دشمنان را تا گرفتن انتقام خون پاک امام شهید، شهدای میناب و دیگر شهدا تعقیب خواهد کرد. متجاوز باید تنبیه شود و این مطالبه عمومی ملت ایران و حتی ملت‌های دیگری است که در پی این حوادث بیدار شده‌اند. فرمانده کل سپاه در پایان با اشاره به پیامدهای اقدامات دشمن گفت: دشمن اشتباهات بزرگی مرتکب شد و همین اشتباهات موجب شد بیداری و بعثت ملت ایران به سایر ملت‌ها نیز سرایت کند.